

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Anàlisi i planificació de l'ús de la llengua catalana
al CEIP Gaspar Sabater de Palmanyola.

Curs 2005/06

ÍNDEX

- INTRODUCCIÓ
 - Canvis significatius respecte als projectes lingüístics anteriors
- OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC
- OBJECTIUS ESPECÍFICS
 - ÀMBIT ADMINISTRATIU I SOCIAL
 - Aspectes ambientals
 - Biblioteca
 - Documentació administrativa
 - Activitats Extraescolars
 - ÀMBIT DE RELACIÓ (Llengua oral)
 - Òrgans col·legiats
 - Actes públics i culturals
 - Professorat
 - Càrrecs directius
 - Personal no docent
 - Alumnat
- TRACTAMENT DE LLENGÜES CURRICULARS
- FITXA GENERAL
- ASPECTES A TRACTAR DURANT EL CURS 2006/07

INTRODUCCIÓ

Aquest projecte lingüístic de Centre és elaborat per l'assessor lingüístic del nostre Centre, sota la supervisió de l'equip directiu, a partir de la normativa vigent i amb les aportacions del claustre, que l'haurà aprovat en primer lloc, per elevar-lo al consell escolar, òrgan que li donarà el vist-i-plau definitiu. Només caldrà aleshores fer els petits canvis anuals que ocorrin.

El projecte lingüístic té com a objectiu fonamental aconseguir que tot l'alumnat assoleixi, en acabar el període d'escolarització primària, la competència lingüística en català i castellà i a més en una llengua estrangera, tot i que en aquest darrer cas el domini serà tan sols a nivell força elemental (sobretot quedaran més potenciades la comprensió i expressió orals, sense deixar de banda naturalment les altres destreses).

En el projecte lingüístic quedarà definit:

- a) El tractament de la llengua catalana, com a vertebradora de l'ensenyament, com a llengua vehicular i d'aprenentatge, i com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació del centre.
- b) El tractament global de les llengües curriculars (catalana, castellana i anglesa) en els processos d'ensenyament i aprenentatge amb l'objectiu de propiciar-ne la coordinació i la integració per tal de millorar-ne els resultats, tant en el conjunt com en relació a cada una.
- c) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre amb l'objectiu d'assolir el compliment de la normativa referida a la normalització lingüística.
- d) Els criteris per a l'atenció específica d'alumnes d'incorporació tardana amb dèficit de coneixement de la llengua catalana i, si també fos el cas, de la castellana.

D'acord amb les exigències de la tasca docent, el professorat ha de posseir el domini de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, de manera que permeti la comprensió i la utilització correcta d'ambdós idiomes en la pràctica docent habitual, tant en l'expressió oral com en l'escrita.

La conselleria competent en matèria d'educació no universitària ha d'establir els requisits de capacitació lingüística per realitzar activitats docents en llengua catalana, així com les titulacions mínimes per impartir les àrees i matèries relacionades amb la llengua i literatura catalanes.

La normativa actual vigent exigeix que els docents de Primària tinguin aprovat com a mínim el nivell C de la Junta Avaluadora de Català per a poder impartir classes en aquesta llengua.

Canvis significatius respecte als projectes lingüístics anteriors

Els tres projectes anteriors són de setembre de 1995, de desembre de 2001 i de setembre de 2003. Des d'aleshores, s'han produït una sèrie de canvis significatius. Actualment, totes les àrees s'imparteixen en català de manera generalitzada. Les classes de castellà normalment s'imparteixen en aquesta llengua, i les d'anglès es fa de manera bilingüe, segons les situacions d'aprenentatge ho requereixin. Normalment les instruccions es fan en anglès.

Les circulars adreçades a pares i a mares es fan íntegrament en llengua catalana, defugint les traduccions. Dins l'àmbit oral, amb les famílies, és emprada habitualment la llengua catalana sempre que aquest fet no dificulti greument la comprensió. Donat aquest darrer cas, s'empra la llengua que faci possible la comunicació.

El programa d'immersió lingüística es refereix a un sistema d'adquisició d'una segona llengua, que consisteix a convertir-la en llengua d'ensenyament-aprenentatge, que donarà accés als diferents nivells de llenguatge (col·loquial, estàndard, literari...) tot tenint cura de no substituir les formes pròpies de cada illa i zona per les d'altres zones de parla catalana, llevat del cas de les lectures, és clar, que en cap cas seran adaptades. Al curs 2004/05 es va introduir l'ensenyament de la llengua castellana a primer cicle; abans es començava a ensenyar-la a tercer curs. Tot això seguint les prescripcions de la conselleria.

Pel que fa als professionals no pertanyents al Claustre de Professors, en general estan capacitats per impartir les classes i adreçar-se als seus interlocutors en llengua catalana. El professor de Religió enguany ja s'ha reciclat i ho fa en català.

Quant als monitors i monitores a les activitats extraescolars, en general s'empra la llengua catalana, tot i que no sempre, sobretot a teatre.

Pel que fa als membres del Consell Escolar, fan un ús gairebé exclusiu del català. La Presidenta de l'APIMA, que és castellanoparlant, procura manifestar-se en català en la mesura de les seves possibilitats.

Respecte als serveis auxiliars de menjador que estan en relació directa amb l'alumnat, dues de les tres monitores empen el castellà de manera exclusiva. La monitora de l'escoleta matinerà que es realitza de 7,30 a 9 hores sol emprar indistintament el català i el castellà. També va assistir al curset de català per a pares i mares no catalanoparlants en un curs anterior.

OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. Adoptar les disposicions necessàries per tal de garantir que els alumnes del centre públic Gaspar Sabater estiguin en condicions d'utilitzar correctament el català i el castellà en haver acabat el seu període d'ensenyament primari, independentment de quina fos la seva llengua habitual o familiar en iniciar l'escolarització.
2. Adoptar les mesures necessàries per tal de garantir, en un termini de temps que permeti la incorporació integradora i paulatina de tota la comunitat escolar i sense que cap professional del col·legi pugui ser acomiadat i/o discriminat laboralment, l'ús de la llengua catalana, històricament pròpia del territori, com a vehicle d'expressió normal i habitual de totes les activitats docents que li corresponguin així com de les actuacions internes i externes del centre i dels documents administratius.
3. Fomentar entre tots els membres de la nostra comunitat educativa, la tolerància i el respecte envers la diversitat lingüística, com a font d'enriquiment personal i col·lectiu.
4. Tractar el català com a primera llengua vehicular de l'ensenyament i de les activitats internes i externes del centre.
5. Tractar el castellà com a segona llengua vehicular de l'ensenyament.
6. Assegurar una competència comunicativa acceptable dels alumnes en una altra llengua no oficial d'aquesta comunitat (l'anglès), en haver acabat l'ensenyament primari.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

ÀMBIT ADMINISTRATIU I SOCIAL

Aspectes ambientals

1. Assegurar l'ús normal i habitual de la llengua catalana en la retolació externa i interna del centre i totes les seves dependències i espais.

Biblioteca

1. Assegurar l'ús normal i habitual de la llengua catalana com a vehicle general de comunicació en totes les actuacions relacionades amb la biblioteca del centre. Això inclou oferir en català els següents serveis:

normativa interna, catàlegs d'autors, catàlegs de matèries, catàlegs de revistes, llista de novetats, servei de préstec, fitxes de lectors, avisos i etiquetes, etc.

2. Establir una política de compres de la biblioteca que prioritzi l'adquisició d'un fons important en llengua catalana sobre les matèries objecte d'ensenyament al centre, sense limitar l'adquisició de material en altres llengües i potenciant la renovació del material bibliogràfic de llengua i literatura castellana i anglesa.

Documentació administrativa

1. Assegurar l'ús habitual del català en tots aquells documents que depenen de la Secretaria del centre, a saber: fitxes d'alumnes, butlletins, arxius, inventaris, llibres d'escolaritat, impresos de matrícula, cartes, convocatòries, certificats, comandes, rebuts, instàncies, sol·licituds, factures, contractes, taxe, baixes i altes acadèmiques, tampons, seguells, capçaleres, llibre de registre de correspondència, etc.

2. Redactar en català la correspondència emanada del centre: oficial, individual, circulars, comunicats, convocatòries, etc. llevat del cas en què els escrits hagin d'anar adreçats a àmbits no-catalanoparlants.

3. Redactar en català els instruments de gestió i de règim de funcionament del centre: Projecte Educatiu de Centre, projecte Lingüístic, Pla Anual de Centre, Projecte Curricular d'Etapa, Programacions, Reglament de Règim Intern, Programació General Anual, Memòria Anual, Plans de Recuperació, Dossier, etc.

4. Redactar en català totes les actes, a saber: Actes del Claustre, Actes del Consell Escolar, Actes de la Comissió Econòmica, Actes de la Junta de Delegats, Actes de reunions de Departaments i Seminaris, Comissió de Coordinació Pedagògica, Reunions de Cicle, i altres comissions que poguessin sorgir.

Activitats Extraescolars

1. potenciar l'ús del català com a llengua habitual de les activitats extraescolars (culturals i de lleure) bàsiques com a àmbits de socialització dels alumnes i alhora com a vies de projecció exterior del centre: revista, conferències, materials dels tallers, dossiers i informacions diverses, teatre, activitats esportives, etc.

També la nostra pàgina web anirà redactada en català.

2. Utilitzar el català com a llengua vehicular de la revista, sense excloure'n l'ús d'altres llengües en aquelles activitats que siguin de creació literària i relacionades preferentment amb les àrees de llengua i literatura castellana i anglesa.

ÀMBIT DE RELACIÓ (Llengua oral)

Òrgans col·legiats

1. Fomentar l'ús del català en les reunions del Claustre, del Consell Escolar, de cicles i intercycles, Comissió de Coordinació Pedagògica, Equip Directiu, etc. i en les reunions informatives amb els pares i mares per part de càrrecs directius, professors, pares i mares, alumnes-delegats, etc.

Actes públics i culturals

1. Establir l'ús habitual del català per part dels seus representants en actes públics i culturals de projecció interna i externa del centre.

Professorat

1. Establir un ús habitual, oral i escrit, de la llengua catalana per part del professorat envers els alumnes en les seves actuacions dins l'aula i en general en totes aquelles activitats relacionades amb la seva assignatura, dins el nivell d'Educació Infantil i Primària.

2. Aconseguir que a l'hora d'ensenyar altres llengües s'imparteixin majoritàriament en la llengua objecte d'estudi; d'aquesta manera s'intentarà crear un referent lingüístic en relació als alumnes. Això sempre amb la mesura de les possibilitats horàries. N'és una excepció el professor d'anglès, que imparteix tres llengües.

3. Pel que fa a les relacions informals amb els alumnes, s'intentarà reforçar la llengua catalana, tot i que tothom tindrà absoluta llibertat d'emprar la llengua que vulgui, ja que aquest és un dret inalienable que li marca el propi comportament lingüístic individualitzat. És imprescindible que es pugui dur a terme una comunicació lingüística fluida.

4. Fomentar l'ús habitual de la llengua catalana per part del professorat en la seva relació amb els pares, amb la mateixa observació donada al punt anterior.

Càrrecs directius

1. Fomentar el català com a llengua habitual dels càrrecs directius del centre en totes aquelles activitats relacionades amb l'exercici dels seus càrrecs o funcions, internes o de projecció exterior, orals o escrites.
2. Fomentar l'ús habitual del català per part dels càrrecs directius en la seva relació amb els pares, sense perjudici del dret personal d'aquests a emprar la llengua pròpia i a ser-hi atesos en cas d'un desconeixement total del català.

Personal no docent

1. És un requisit desitjable una competència lingüística en català i castellà adequada a les seves funcions, per part del personal de neteja i de manteniment, i del personal de menjador, per tal d'assegurar o, en el seu cas, potenciar en aquest àmbit, l'ús i la presència de la nostra llengua.
2. És un requisit desitjable una competència lingüística en català i castellà, adequada a les seves funcions, per part del personal encarregat de dur a terme les activitats extraescolars una competència lingüística i comunicativa en les dues llengües oficials d'aquesta comunitat adequada a la seva funció concreta, per tal d'assegurar l'ús del català en aquest àmbit, que és bàsic per a la socialització dels nostres alumnes.
3. Fomentar l'ús del català per part del personal no docent amb la seva relació amb alumnes i pares i mares, sense perjudici del dret personal d'aquests a usar la seva pròpia llengua i a ser-hi atesos.

Alumnat

1. Definir l'ús del català com a llengua habitual de l'alumnat en les seves activitats relacionades amb aquelles àrees del currículum que tenguin el català com a llengua vehicular de l'ensenyament (és a dir, totes les àrees excepte l'anglès i el castellà).
2. Definir l'ús del castellà i de l'anglès com a llengua habitual d'aquelles activitats relacionades amb aquelles assignatures o àrees de llengua i literatura castellana i anglesa, amb les reserves d'aquesta darrera, on predominen més les destreses orals bàsiques.
3. Fomentar l'ús del català com a llengua habitual dels alumnes en totes aquelles activitats de projecció exterior que tenguin a veure amb la seva inserció en el centre.

4. Fomentar l'ús oral i escrit del català com a llengua habitual dels representants de curs (delegats) en l'exercici propi de les seves funcions, tant internes com externes.

5. Dissenyar estratègies efectives per tal de fomentar comportaments lingüístics no restrictius i actituds positives en relació a l'ús de la llengua territorial, en els àmbits grupals i de lleure, sense privar els alumnes del seu dret inalienable a la lliure elecció de la llengua.

TRACTAMENT DE LLENGÜES CURRICULARS

1. Fer esdevenir el català com a llengua vehicular de l'ensenyament en els nivells i etapes d'Educació Infantil i Primària.

2. Delimitar l'ús del castellà, com a assignatura, en els terminis i nivells fixats per la legislació vigent.

3. Determinar i situar la incorporació d'una llengua estrangera (en el nostre cas l'anglès, ja des d'Educació Infantil, malgrat no sigui prescriptiu), com a mínim, des dels pressupòsits d'una metodologia comunicativa. En tots els casos en què no s'empri com a vehicular aquesta llengua -normalment sols en els casos d'explicacions massa llargues o difícils o per possibilitar que la tasca es faci més ràpidament en casos de manca de temps- s'utilitzarà com a norma la llengua catalana, per tal d'evitar el fenomen que en sociolingüística s'anomena "interposició" o "mediatització".

4. Assegurar l'adquisició de les estructures lingüístiques comunes a partir de l'àrea de llengua catalana.

5. Preveure els mecanismes i les estratègies pedagògiques adients per facilitar l'acolliment d'alumnes nouvinguts la llengua familiar dels quals no sigui cap de les dues oficials de la nostra comunitat, a través d'una atenció individualitzada que els permeti incorporar-se al grup classe i assolir amb èxit una competència lingüística i comunicativa equiparable en català i castellà.

6. Preveure els mecanismes i les estratègies pedagògiques adients per a la integració d'alumnes amb discapacitats físiques que afectin específicament l'adquisició de llengües.

7. Preveure, especialment per als cursos superiors, l'ús de materials didàctics en una llengua diferent a la vehicular de l'assignatura, sempre que la seva qualitat sigui adient i serveixi com a reforç per a l'àrea, a

critèri del professor.

FITXA GENERAL

El nostre Centre imparteix ensenyament a Educació Infantil i Primària. Comptam amb tres unitats d'Infantil i 4 de Primària; en aquest darrer cas cada aula disposa d'un Cicle amb dos cursos per aula, excepte Primer i Segon, que van separats.

Quant a la valoració global de l'ús del català, analitzarem quatre àmbits, valorant d'1 (gens) a 5 (molt):

1. Àmbit familiar de l'alumnat: 3
2. APIMA: 4
3. Activitats Extraescolars: 4
4. Poble/barri: 4

Pel que fa a la retolació, el nom del centre i les indicacions exteriors, la retolació interior, les indicacions i els avisos, els anagrames i logotipus, etc. estan en català.

Tots els documents relatius a l'organització escolar són redactats en català, i els relatius a Secretaria també, si exceptuam els llibres d'escolaritat, que estan en català i castellà, i les factures, que a voltes els proveïdors han fet en castellà.

Quants als diferents serveis, les activitats extraescolars s'han fet en català i en castellà, així com al menjador escolar, mentre que les activitats culturals i la revista escolar s'han fet en català, excepte els casos en què s'ha treballat un idioma específic (castellà o anglès).

Dins l'aspecte de comunicació i relació, pel que fa a l'ús del català, destacarem cinc categories:

1. Alumnat:
 - A l'aula: català-castellà.
 - Fora de l'aula: català-castellà.
 - Amb el professorat: català-castellà.
 - Amb el personal no docent: castellà-català.
2. Professorat:
 - Amb els professors: català
 - Amb l'alumnat: català (majoritàriament).

- Amb els pares: català (majoritàriament).
- Amb el personal no docent: català (majoritàriament).

3. Personal no docent:

- Amb el professorat: català-castellà.
- Amb l'alumnat: català-castellà.
- Amb els pares: català-castellà.

4. Òrgans col·legiats:

- Claustre i Consell Escolar: català.

5. Associacions:

APIMA: català-castellà (majoritàriament), i alguna vegada castellà.

ASPECTES A TRACTAR DURANT EL CURS 2006/07

Tasques conjuntes del Claustre o Equips docents.

- Planificació conjunta de com s'ensenya la llengua catalana i la castellana. (PCC)
- Criteris d'avaluació establerts pel professorat de llengües. (PCC)
- Planificar la llengua oral i escrita conjuntament.

És convenient tenir els diversos aspectes en compte per a la propera PGA i sobretot es poden revisar els objectius programats cada curs escolar, així com canviar la plantilla de mestres segons es vagi modificant, si cal.